

Noel Fiessinger (1881-1946)

1881 yılında Thaon, Vosges'de doğdu. Aldığı tıp eğitiminden sonra Paris'teki çeşitli hastanelerde çalıştı. Ardından deneysel patoloji ve klinik profesörü oldu. Fransız Tıp Akademisi'ne üye seçilen Fiessinger, Mukayeseli Patoloji Cemiyeti ve Anatomi Cemiyeti başkanlığı ile Biyoloji Cemiyeti ikinci başkanlığında bulundu. Fiessinger, tıp gazetecisi olarak da ün yapmıştır. Çoğu karaciğer ve kan ile ilgili olan yazılar yazmış, mukayeseli anatomide karaciğer hücresinin özelliklerini incelemiştir. Ayrıca hastalık teşhisine, halk hekimliğine ait eserleri vardır. *Tıpta Akıl Yürütme* ve P. Delbet ile birlikte yazdığı *Harp Yasasının Biyolojisi* adlı kitapları önemlidir. 1946 yılında Paris'te vefat etmiştir. Prof. Dr. Fiessinger, Atatürk'ün hastalığı nedeniyle yurt dışından çağrılan doktorlardan biridir. 1938 yılının Mart, Haziran ve Eylül ayları olmak üzere üç kez Türkiye'ye gelir. Türkiye'ye davet edilişi şu şekilde gerçekleşmiştir: Dönemin başbakanı Celal Bayar, Atatürk'ün rahatsızlığının takibini yapan Türk hekimlerine ilave olarak yabancı hekim çağırma konusunu Atatürk'e iletir. Atatürk *"Ortalıkta Hatay meselesi var. Hastalığım hariçte duyulursa fena olur."* diyerek bu talebi reddeder. Ama Atatürk'ün hastalığı ilerlemektedir. Bunun üzerine Başbakan Celal Bayar Atatürk'e; *"Ecnebi doktoru gelmesine itiraz etmiş, Hatay davası üzerine yapabileceği fena tesirden bahsetmişsiniz. Bizim için en mühim dava sizin sıhhatinizdir. İzin verin de bir ecnebi mütehassis getirtelim."* der. Atatürk de *"Ne yapacaksan yap, çabuk yap. Ben hastayım."* diyerek bu öneriyi kabul eder. Bunun üzerine kendisini tedavi eden doktorlar, Paris Tıp Fakültesinden Prof. Dr. Fiessinger'i davete karar verirler. Paris Büyükelçiliğinin girişimleriyle Prof. Dr. Fiessinger, Türkiye'ye davet edilir. Fiessinger 28 Mart 1938'de Ankara'ya gelir, Çankaya'da Atatürk'ü muayene eder ve Atatürk'e şunları söyler: *"Sizi tedavi edeceğim. Fakat benden evvel siz kendi kendinizi iyi edeceksiniz. Siz muhteşem zaferler kazanmış büyük bir komutan olabilirsiniz. Şimdi ben sizin komutanınızım ve tedavi konusunda bana yardım edeceksiniz."* Dr. Fiessinger'in konuşması Atatürk'ün hoşuna gider ve ona; *"Yaparım."* der. Doktor ilave eder: *"Benim tayin edeceğim zamana kadar alkol yok. Şezlongda uzanmış kalacaksınız. Bu vaziyeti hiç bozmayacaksınız; yemek içmek hakkında tavsiyelerimi de tutacaksınız."* 29 Mart 1938'de Dr. Fiessinger, hazırladığı raporu Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğine sunar. Ertesi gün de Atatürk'ün hastalığı hakkında ilk resmî tebliğ yayımlanır. Bu tebliğde, Dr. Fiessinger'in muayenesi sonucu Atatürk'ün sağlığında endişe verici bir durum olmadığı belirlendiği ve kendisine bir buçuk ay kadar istirahat tavsiye edildiği belirtilmiştir. Prof. Dr. Fiessinger 31 Mart 1938'de İstanbul'dan Paris'e hareketi öncesinde gazetecilere Atatürk hakkında şunları söyler: *"Bu kadar dinamizmin, bu kadar zekâ ve canlılığın bir arada toplanması pek enderdir. Zamanımızın birçok büyük adamlarıyla temas ettim; fakat Büyük Şefiniz Atatürk, bunlardan hiçbiriyle bir tutulamaz!"* Prof. Dr. Fiessinger, Türkiye'ye ikinci kez 8 Haziran 1938'de gelir. Savarona yatında Atatürk'ü muayene eder. Bu muayene sırasında İç İşleri Bakanı Şükrü Kaya da vardır. Muayene sonrası doktorlar raporlarını hazırlarken Atatürk, Şükrü Kaya'ya; *"Bu akşam Dr. Fiessinger senin davetlin olsun. Baş başa konuşursunuz. Ama her şeyi, her şeyi konuşursunuz."* der. Şükrü Kaya akşam, Atatürk'ün sağlığı ile ilgili tüm soruları sorar. Dr. Fiessinger; *"Şimdi, hepimiz kazaya uğramış bir geminin içinde bulunuyoruz. Başımıza gelecek felaket beni de sizin kadar müteessir etmektedir. Atatürk, tıbbın müdahalesi ve tabiatın yardımıyla daha iki sene yaşayabilir. Tıp tarihinde bunun misalleri çoktur. Fakat şimdi yata döneriz, barsak veya beyin kanamasından Atatürk'ü ölmüş de bulabiliriz. Onun için siz Cumhuriyetin selameti için icabeden tedbirleri şimdiden alınız."* der. Şükrü Kaya, Atatürk'ün her şeyi konuşursun demesinin sebebini Dr. Fiessinger'in ağzından öğrenmiş olur. Dr. Fiessinger bu gelişinde, safra kesesi iltihabından rahatsız olan İsmet İnönü'yü muayene etmek için Atatürk'ün emri ile bir günlüğüne İstanbul'dan Ankara'ya gitmiştir. 10 Haziran 1938'de de Atatürk'ün tedavisi hususunda gereken direktifleri verdikten sonra Paris'e döner. Prof. Dr. Fiessinger'in Türkiye'ye üçüncü gelişi 6 Eylül 1938 tarihine rastlar. Son gelişinde Atatürk'ü Dolmabahçe Sarayı'nda muayene eder.

Muayeneden sonra hazır bulunanlara "Aziz hastamı daha iyi bulacağımı tahmin ederek çok neşeli gelmişim." der. Ama maalesef Atatürk'ün sağlık durumu kötüye gitmektedir. Prof. Dr. Fiessinger, 7 Eylül 1938'de Op. Dr. Mim Kemal Öke tarafından Atatürk'ün karnında biriken sıvının boşaltılması sırasında da hazır bulunmuştur. Atatürk, kendisi için Fransa'dan gelen Prof. Dr. Fiessinger'e siyah bir yazı tahtası hediye eder. Bu yazı tahtası Paris Hotel Dieu Hastanesindeki ders amfisine konmuştur. Prof. Dr. Fiessinger, Atatürk'ten çok etkilenir. İkinci gelişinde 5-10 gün daha kalması yönünde yapılan ricaya; "Beni bırakınız, çabuk döneyim, yoksa bir gün daha fazla kalırsam, anlıyorum ki derhal emrine gireceğim. O kadar kuvvetli bir adam, o kadar tesiri altındayım." diyerek karşılık vermiştir. Prof. Dr. Fiessinger hisli ve samimi bir insandır. Türkiye'ye ikinci gelişinde kendisi ve kızı onuruna verilen bir yemekte "Ne kadar kederli, ne kadar müteessir olsanız yerindedir ve çok haklısınız. Fakat bu tehlikeli fırtına esnasında benim aynı gemi içerisinde sizinle beraber bulunduğumu da kabul ediniz." diyerek üzüntü ve ıstıraplarını dile getirmiştir.

Yusuf DOĞAN

KAYNAKÇA

AKÇİÇEK, Eren, **Atatürk'ün Sağlığı, Hastalıkları ve Ölümü**, Güven Kitabevi, İzmir 2005.

KOCATÜRK, Utkan, **Doğumundan Ölümüne Kadar Kaynakçalı Atatürk Günlüğü**, Atatürk Araştırma Merkezi, Ankara 1999.

Meydan Larousse Büyük Lûgat ve Ansiklopedi, 4. Cilt, İstanbul 1990.

ÜNAYDIN, Ruşen Eşref. **Atatürk'ün Hastalığı, Profesör Dr. Nihad Reşad Belger'le Mülâkat**, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1959.

09/09/2024 tarihinde <https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/noel-fiessinger-1881-1946/?pdf=3431> adresinden erişilmiştir